

geWOON ANDERS

• VERENIGING GEMEENSCHAPPELIJK WONEN • JULI 2026

Wet bevordering wooncoöperaties
naar Tweede Kamer

Wat dieren *ons leren* over samen bouwen en wonen

Inspiratie en enthousiasme tijdens Gemeenschappelijk WonenDag 2026

INHOUD

- 02** Inspiratie en enthousiasme tijdens Gemeenschappelijk WonenDag 2026
- 04** Wat dieren ons leren over samen bouwen en wonen
- 08** *Column:* Lekker rammelen aan de poort
- 10** Wet bevordering wooncoöperaties naar Tweede Kamer
- 12** Landelijke lobby voor betere brandwetgeving komt op gang
- 13** RoCoCo Dag in Rotterdam
- 14** Themamiddag
- 15** CW-Light Reactie

Colofon

GEWOON ANDERS

is het blad van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Abonnementen en losse nummers

Zie info achterflap

Voor een proefnummer mail naar info@gemeenschappelijkwonen.nl

Redactieadres

Fuutlaan 21
2623 MX Delft

Redactie

Anna Dijkhuis
Flip Krabbendam
Ewoud Scheifes

Aan dit nummer werkten mee

Paulina Düchting
Tijmen Kuyper
Mirjam Veldhoven
Peter Bakker
Ben Lindeman

Druk

Drukkerij Pasklaar te Sittard

Cover

Janine en Anne van Centrum Groepswonen Den Haag

INSPIRATIE EN ENTHOUSIASME TIJDENS GEMEENSCHAPPELIJK- WONENDAG 2026

Dit jaar hebben 85 woongemeenschappen door het hele land meegedaan met de GemeenschappelijkWonenDag en hun deuren opengezet voor bezoekers. Mede door deze jaarlijkse dag wordt gemeenschappelijk wonen elk jaar weer iets bekender en ‘gewoner’. Dank aan alle deelnemende woongemeenschappen, vrijwilligers en bewoners die deze editie mogelijk maakten. Dankzij jullie betrokkenheid en enthousiasme kijken we terug op een inspirerende en geslaagde dag.

Even wat cijfers

Ruim 50 keer is de GemeenschappelijkWonenDag in de pers genoemd. Vooral in regionale kranten zoals de AD-regiokranten (Brabants Dagblad en de Gelderlander) en de lokale media is dankzij jullie inspanningen bericht over dit initiatief. Ook is er geput uit de interviews op de website van de GemeenschappelijkWonenDag. De bezoekcijfers op onze social media zijn in vergelijking met vorig jaar, gestegen. Toen hebben we voor het eerst social mediakanalen ingezet. In een paar maanden tijd is een flink bereik gehaald, in totaal zo’n 30.000 views (zonder betaalde advertenties). Daarnaast hebben deelnemende woongemeenschappen zelf persberichten rondgestuurd en eigen berichten op sociale media gezet. De website GemeenschappelijkWonenDag.nl is ruim bezocht.

“Als reden om mee te doen, springen er twee uit: gemeenschappelijk wonen bekender maken (77%) en de eigen belangstellendenlijst uitbreiden (54%).”

Evaluatie van de dag vanuit de deelnemers

Na afloop hebben we de deelnemende woongemeenschappen gevraagd hun ervaringen met ons te delen en van 34 hebben we de antwoorden ontvangen. Allereerst de bezoekersaantallen. Die liepen nogal uiteen: van 1 tot ruim 100. Bij elkaar telden we ruim 800 bezoekers bij de 34 woongemeenschappen. We hopen dat diegenen die 1 bezoeker mochten ontvangen, niet al te teleurgesteld zijn.

Als reden om mee te doen, springen er twee uit: ‘gemeenschappelijk wonen bekender maken’ (77%) en ‘de eigen belangstellendenlijst uitbreiden’ (54%). Daarnaast was het ontvangen van burens ook belangrijk.

Van de tools (draaiboek, concept persbericht, affiche, banner) heeft het merendeel er een of meerdere gebruikt. Veel waardering en een paar kritische opmerkingen over b.v. het affiche. De kritiekpunten nemen we uiteraard mee in de voorbereiding voor volgend jaar. Bezoekers hebben van de open dag gehoord via sociale media, regionale en lokale pers, website van deelnemers en de landelijke websites en via nieuws-

brieven van de organisaties. Incidenteel via een opgehangen affiche. Een aantal woongemeenschappen hadden ook tips zoals bijvoorbeeld: ‘Hoorde later dat de woningcorporatie van wie we huren, ook bekendheid er aan had willen en kunnen geven. Tip voor andere huurwoongroepen.’

We verzamelen alle tips en kijken wat we er landelijk mee kunnen doen.

Het gaat de goede kant op

Steeds meer gemeenten nemen in hun woningbouwbeleid het gemeenschappelijk wonen-concept in hun plannen op. Gemeenschappelijk wonen is ook in meerdere partijprogramma’s bij de

afgelopen gemeenteraadsverkiezingen genoemd. Op 18 juni is de Wet bevordering Wooncoöperaties in de Tweede Kamer behandeld en deze wordt, zoals het er nu naar uitziet, op 30 juni aangenomen.

Op naar volgend jaar:

de GW-dag 2027 is op zaterdag 15 Mei.

Zet hem alvast in je agenda!

De foto’s zijn van de GemeenschappelijkWonenDag op de toekomstige locatie van Wooncollectief Madelief.

Het was een gezellige middag met gratis koffie, cake en veel belangstellenden. Het collectief zoekt nog mensen die willen deelnemen aan het project. Voor meer info zie www.wooncollectiefmadelief.nl

Wat dieren ons leren over samen bouwen en wonen

Paulina Dücking
21.06.2026

Voor de Zoomeravond bij Artis in juli werden we bij CrowdBuilding gevraagd om met een stand over collectief wonen aanwezig te zijn. Om het luchtig en vermakelijk te houden kwamen we met drie collega's op het idee een poster te maken met feitjes over hoe verschillende dieren in de natuur samenleven. Maar eenmaal in de literatuur gedoken vond en leerde ik al snel veel meer over stokstaartjes, octopussen, bevers en westelijke laaglandgorilla's dan ik verwacht had. En veel van de levenswijzen en gedragingen waren zo leerzaam en ook herkenbaar voor ons mensen, dat ik ze hier graag in een kort stukje deel. Want als je naar dieren kijkt merk je snel dat collectief wonen echt geen menselijke uitvinding is en de natuur dit al miljoenen jaren op allerlei slimme manieren doet.

Dus laten we samen kijken wat we kunnen leren van vogels, stokstaartjes en bevers. Misschien kunnen we zelfs nog iets over ons uitvinden.

De weervogels behoren tot de meest indrukwekkende huisbouwmeesters van de natuur. Dit zijn kleine vogels uit Zuidwest-Afrika die vaak in grote kolonies leven, soms met meer dan 100 individuen. Ze staan vooral bekend om hun opmerkelijke nestbouwvaardigheid en ze weven (vandaar de naam) prachtige structuren van lokale grassen en plantenstengels. Wat je van beneden kunt zien zijn vaak massale koloniale neststructuren in een grote boom met honderden aparte nestkamers en toegangen aan de onderkant. De hele structuur kan tientallen jaren standhouden en meerdere generaties huisvesten.

Wonen in een eigen nest, maar onder een gemeenschappelijk dak dus. Komt dit je bekend voor? Klinkt voor mij best

wel naar een menselijke vorm van CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) in een appartementengebouw. De weervogel heeft al lang uitgewerkt dat dit een echt veilige en mooie vorm van leven is.

“De hele structuur kan tientallen jaren standhouden en meerdere generaties huisvesten.”

Of neem de stokstaartjes. Schattige diertjes die in groepen tot dertig individuen onder de grond leven en ingewikkelde holensystemen met meerdere verdiepingen en ingangen bouwen als bescherming tegen de hoge buitentemperaturen. Maar meer dan dit hebben ze een echt goed doordacht zorgsysteem voor elkaar. We hebben waarschijnlijk allemaal wel eens gehoord hoe ze elkaar met verschillende alarmgeluiden waarschuwen als er gevaar dreigt van-

uit de lucht of op de grond. Maar wist je ook dat ze de zorg voor de kleintjes samen organiseren? Meestal krijgt alleen een enkel leidend en dominant paar van de groep jongen en helpt de hele groep bij de verzorging. Zelfs helpers die geen kinderen hebben, kunnen toch melk geven aan de kleintjes.

De naakte molrat doet iets soortgelijks, maar ze gaat nog een stapje verder. Ze leven met 70 tot bijna 300 individuen volledig samen in tunnels onder de grond en zijn de enige zogenaamde „eusociale zoogdieren“, wat je anders alleen bij insecten zoals honingbijen kunt vinden. Eusocialiteit is de meest complexe vorm van sociaal gedrag bij dieren. Het wordt gekenmerkt door een strikte taakverdeling, overlappende generaties en gezamenlijke zorg voor de jongen, waarbij slechts één of enkele individuen zich voortplanten. Ze hebben een koningin en strikt

verdeelde rollen, en alle individuen werken samen om haar met de voortplanting te ondersteunen.

In hun tunnels bouwen ze aparte kamers voor slapen, eten én zelfs een vaste toiletruimte. En om hun lichaamstemperatuur te reguleren delen ze warmte doordat ze in grote massa's samenkruipen. En het lijkt de moeite waard te zijn. Naakte molratten leven 10–30 jaar en worden gemiddeld veel ouder dan andere kleine knaagdieren.

Wat leren we hieruit? Efficiënt bouwen met gedeelde wegen, warmte, ruimtes en zorg voor de kleintjes klinkt logisch. Misschien zijn naakte molratten niet de mooiste dieren om naar te kijken, maar wel behoorlijk slim als het gaat om collectief wonen. Daar kunnen wij mensen met onze wooncoöperaties alleen maar van leren.

Even ter kanttekening: stokstaartjes zijn ook behoorlijk hiërarchisch en agressief tegenover hun eigen soort. Ik weet dus

“Meestal krijgt alleen een enkel leidend en dominant paar van de groep jongen en helpt de hele groep bij de verzorging.”

niet zeker of ik zelf graag met ze zou willen samenleven. Gelukkig kunnen we in de meeste wooncoöperaties zelf onze burens en de manier van besluitvorming kiezen.

Maar we hoeven helemaal niet zo ver weg te kijken. Ook in Nederland doen dieren dingen die goed zijn voor hun omgeving. Bevers wonen in een kleine familiegroep samen, maar van de dammen die ze bouwen profiteert het hele

ecosysteem eromheen. Door de bouw van een dam creëren ze in de loop van de tijd een plas of moerasgebied dat een belangrijke leefomgeving is

“Misschien zijn naakte molratten niet de mooiste dieren om naar te kijken, maar wel behoorlijk slim als het gaat om collectief wonen.”

Weervogel nesten. Fotos rechterpagina: Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0; Jyoti Baid

voor kikkers, vissen, vogels en diverse planten. En niet te vergeten profiteren ook wij mensen van de bevers. Bevermoerassen absorberen luchtvervuiling en kunnen overstromingen voorkomen, en in gebieden met beveractiviteit verbrandt tijdens bosbranden slechts een derde van wat in vergelijkbare gebieden zonder bevers zou afbranden.

Misschien is dit een goede aanleiding om af en toe eens verder te kijken dan onze eigen neus lang is, en ons gedrag en onze bouwwijzen aan te passen aan wat ook anderen ten goede kan komen. Veel gemeenschappelijke woonprojecten, zoals ecodorpen, deel-erven en wooncoöperaties met zoöp model*, doen op dit gebied al hun uiterste best.

“Bever wonen in een kleine familiegroep samen, maar van de dammen die ze bouwen profiteert het hele ecosysteem eromheen.”

En mensen? Collectief wonen bestaat bij mensen ook al zo lang als we be-

staan. We moesten het misschien alleen opnieuw uitvinden en definiëren, na decennia van een individueel koopwoning-ideaal. Wooncoöperaties, CPO's, woongroepen, deel-erven en intergenerationeel wonen zijn niet allemaal nieuwe ideeën, maar bewijzen dat het mogelijk is en dat het een echte meerwaarde kan zijn. Betaalbaarder, duurzamer en minder eenzaam. Bij al deze vormen van samen bouwen en wonen kun je zelf bepalen welke manier het beste bij je past.

En natuurlijk hoeft niet iedereen direct in een grote gemeenschap te leven. Zowel in het mensenrijk als in het dierenrijk (en uiteindelijk zijn we ook maar een deel van de dierenwereld) vind je types die liever in hun eigen familie of helemaal alleen willen leven. En dat is ook goed. Of je nu zoals de gorilla in je eigen ruimte met je familie wilt wonen, maar soms andere families in dezelfde regio vreedzaam wilt ontmoeten om samen te eten, spelen of reizen; of dat je intergenerationeel kennis wilt doorgeven van grootmoeder op kleinkind, net als bij de olifanten.

Of als je de perfecte samenlevingscon-

“Misschien is dit een goede aanleiding om af en toe eens verder te kijken dan onze eigen neus lang is, en ons gedrag en onze bouwwijzen aan te passen aan wat ook anderen ten goede kan komen.”

stellatie met een andere persoon zoekt, zoals de symbiose tussen de clownvis en de anemoon. En uiteraard kun je ook helemaal op jezelf wonen, net als de jaguar die volledig solitair blijft en waar partners alleen maar eens in de paar jaar langskomen om te paren. Of neem de octopus die als een nomade om de paar weken van plaats naar plaats trekt en zichzelf een gezellig tijdelijk huisje maakt. Alle vormen zijn gewoon in de natuur terug te vinden.

En jij? Welk dier ben jij als het gaat om samenwonen?

*Een zoöp is een organisatie waarvan het bestuur een vertegenwoordiger telt die de stem en belangen van niet-menselijk leven behartigt.

Stokstaartjes. Foto: Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0

Naakte molrat. Foto: Chiswick Chap, CC BY-SA 4.0

Beverdam. Foto: PanBe, CC BY-SA 4.0

Paulina Düchting werkt als Research & Impact Coördinator bij CrowdBuilding, een platform dat initiatieven, toekomstige bewoners, experts en locaties samenbrengt voor collectief wonen in Nederland.

Reacties welkom via paulina@crowdbuilding.com

Ewoud Scheifes

COLUMN

Lekker rammelen aan de poort

Ik schreef het nog in mijn vorige column: leven in een woonvereniging is soms wonen met de duivel op je hielen. Dat is niet negatief bedoeld, maar meer een duiding voor de spanningsvelden waarmee je als bewoner te maken kunt krijgen, afhankelijk van de rol die je speelt binnen de vereniging. De een draait lekker mee, de ander gooit wel eens de kont tegen de krib. Daarnaast is de ene persoon actiever en socialer binnen het verenigingsleven dan de ander. Dit alles bepaalt de rol die je hebt, of neemt, binnen deze (voor wie het wil zien) inspirerende omgeving.

Goed gemutst en met ambitie begon ik een half jaar terug aan mijn aspirant-lidmaatschap van het bestuur van onze woonvereniging. Ik werd gevraagd om de rol van voorzitter op me te nemen. Wie het lijstje van de taken en verantwoordelijkheden van een voorzitter bekijkt, doet er goed aan om bij zichzelf ten rade te gaan of hij/zij/hen wel geschikt is voor de functie en of je daar überhaupt zin in hebt. Ik heb het lijstje gelezen, getwijfeld en bedacht dat het wel mee zou vallen. Hoe anders bleek dat te zijn. Het leiden van de Algemene Ledenvergadering was geen probleem, maar de bestuursvergaderingen bleken voor mij echt andere koek.

Ik ben van nature geen neutraal mens: met het hart op de tong verkondig ik meningen, bekritiseer, heb soms te weinig oog voor wat anderen ten berde brengen. Ik ben me hiervan bewust en toch loop ik af en toe nog in die fuik. Het bleek al snel dat ik niet goed pas in een rol waarin ik aan handen en voeten ben gebonden aan bepaalde richtlijnen, protocollen en verwachtingen. Ik word er niet gelukkig van. Als voormalig docent aan een kunstacademie was ik ook gebonden aan richtlijnen, protocollen en verwachtingen, maar dat was met leerplannen en reflectie binnen een professionele omgeving. Je wordt betaald voor het uitdragen van je kennis, bent met een vak bezig in samenwerking met vakgenoten. Een wereld van verschil in vergelijking met het vrijwillig besturen van een bewonersvereniging.

Na een paar maanden proberen en wat gesprekken over mijn functioneren binnen het bestuur was het voor mij duidelijk. Ik heb het geprobeerd en het blijkt dat het mij niet ligt. Ik stopte er dus mee. Opluchting, misschien wel aan beide kanten.

Daarna was ik een 'beetje los', zoals een goede vriendin binnen onze vereniging het duidde. Ik ging wat te hard de discussie aan over enkele issues binnen het reilen en zeilen van 'ons huis' (feilen en zeilen noemde de 'ik' dat dan), persoonlijke relaties kwamen onder druk te staan. Qua organisatie van onze vereniging heb ik mezelf daarna maar 'on hold' gezet.

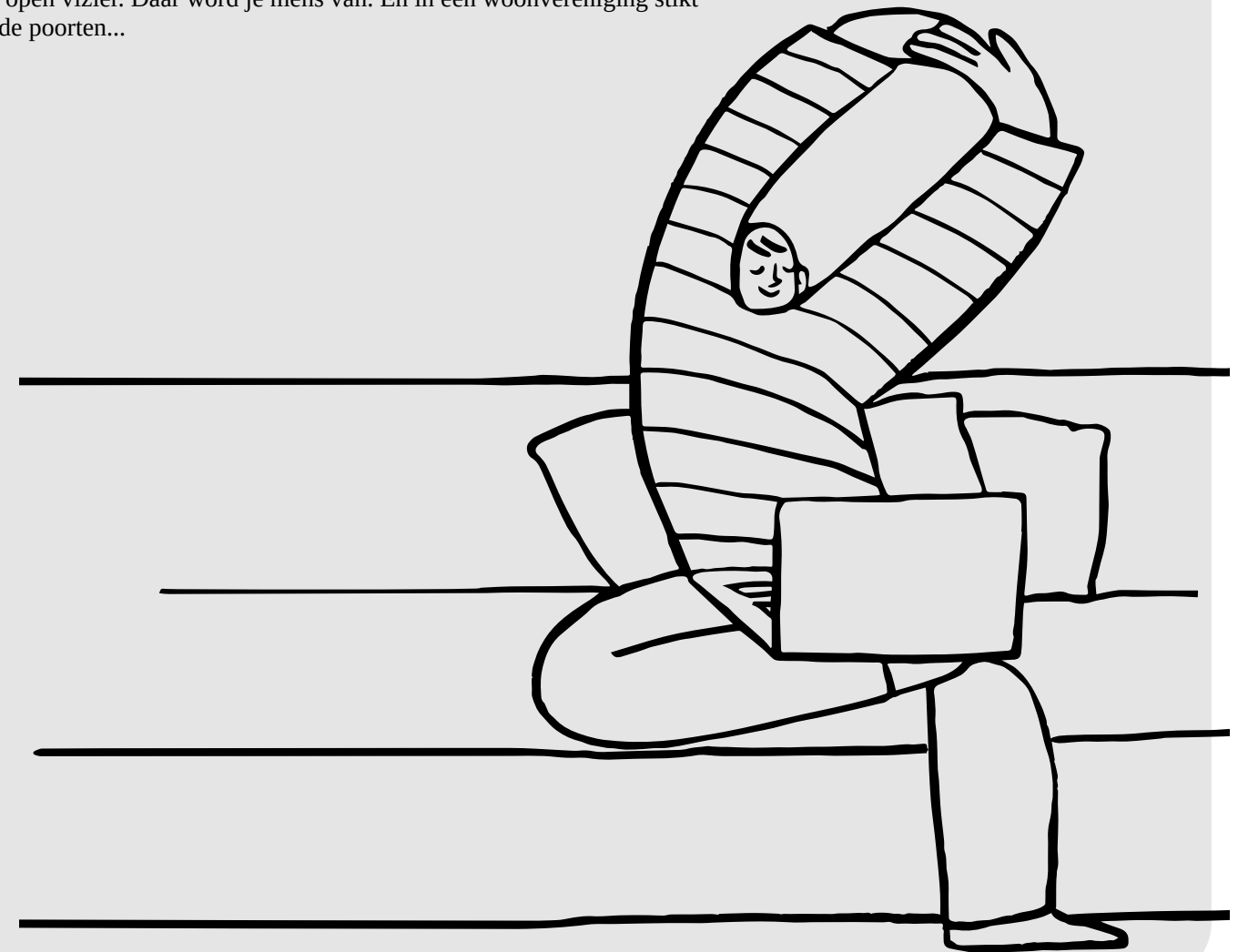
Dus klaar met gezamenlijk wonen? Nee, joh! Ik heb nog steeds twee rechterhanden en ik 'knutsel' nog wat af. Laat mij maar even het domme werk doen: het zagen en het timmeren, dan kan ik me verder concentreren op waar werkelijk mijn hart ligt: schrijven en maken. Ik schrijf me blauwe vingers, dicht tegen de plinten op en bouw ondertussen kleine kunstwerkjes op basis van mijn poëzie. En stilletjes verricht ik links en rechts af en toe wat hand-en-spandiensten binnen de vereniging. Het bloed stroomt..... where ever it can go.

De buitenwereld staat niet stil en ook daar volgt het leven dezelfde weg: heel steady vrienden blijven een zekerheid, sommige vriendschappen verwateren en altijd weer liggen er nieuwe contacten in het verschiets. Je eigen leven vloeit mee op de golven van je omgeving. Er is pijn om verlies, vreugde bij nieuwe herkenning. En altijd is daar weer die reflectie op je eigen positie. Als gepensioneerde hoeft er heel veel niet meer (van jezelf, van jouw omgeving, de maatschappij), maar des te meer moet er juist weer heel veel en vooral vaker. Want je hebt de tijd, de ruimte om verder te kijken, te ontplooien, te ontdekken en vooral te voelen. Jezelf staat op nummer 1: niet ten kos-

te van anderen, maar mét anderen. Zowel binnen de woonvereniging als daarbuiten. Eerlijk gezegd: buiten de vereniging is makkelijker en aantrekkelijker, want oneindig als je wilt. Binnen de vereniging ben je altijd met dezelfde mensen, maar als je goed durft kijken en te voelen, dan zijn er daar zeker nog pareltjes te vinden. Het ontbreekt mij wel eens aan de wil om die te zoeken.

Lekker van God los, dan functioneer ik het beste. Leeftijd speelt geen rol, wel de levenservaring. En het ego natuurlijk, dat een motor kan zijn, maar ook een last. Of zoals een lieve vriendin (en filosoof) laatst stelde: 'Ach, ja dat ego, het is handig en nuttig en zit soms erg in de weg. Vaak door oud zeer: het jongetje of meisje dat nog aandacht wil en ineens in jou, de volwassene, naar boven komt. Soms pittig om te voelen, maar die confrontatie aangaan is de enige weg, wegduwen helpt niet. Je hoeft er echt niet jaren voor in therapie, soms komen levenservaringen gewoon op je pad. Dan heb je steeds een keuze: ga ik het aan (via hulp of zelf doen) of loop ik ervoor weg? Tijd is altijd een factor, maar hou vooral van jezelf en ook van je ego dat ff lekker aan de poorten staat te rammelen.'

Dat is het: ik rammel graag aan poorten, zowel aan die van mezelf als aan die van anderen. Mensen mogen best aan mijn poort rammelen, maar dan wel met open vizier. Daar word je mens van. En in een woonvereniging stikt het van de poorten...

WET BEVORDERING WOONCOÖPERATIES NAAR TWEEDE KAMER

Verschillende politieke partijen gaven 10 juni hun reactie op het Wetsvoorstel Bevordering Wooncoöperaties in de Tweede Kamer. Cooplink was er natuurlijk bij, net als een flink aantal van onze leden en andere sympathisanten! Aanvankelijk voor het gebouw van de tweede kamer, en later op de publieke tribune.

Kamer overwegend positief

Op deze sessie werden de supporters van Cooplink welkom geheten door de kamervoorzitter. Zowel degenen op de publieke tribune alswel Mustapha, Bernard, Clemens en ambtelijk ondersteuner Renée die hadden plaatsgenomen in Vak K van de plenaire zaal, vlak achter initiatiefnemer Sandra Beckerman (SP). Hierna gaf de kamervoorzitter het het woord aan de verschillende partijen in de kamer om hun reactie op de wet te geven.

Die reacties waren overwegend positief. Met name het ‘samen zelf doen’, het bouwen van gemeenschappen en het wegnemen van onduidelijkheid in de wet worden breed gewaardeerd. Ook

prezen de partijen de inzet van Sandra Beckerman (SP) voor het initiëren van deze wet. Een kamermeerderheid lijkt het voorstel dan ook te gaan steunen.

“Wooncoöperaties bouwen aan hechte gemeenschappen waarin bewoners naar elkaar omkijken en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving.”

Sociaal maatschappelijke voordelen

Wooncoöperaties bouwen aan hechte gemeenschappen waarin bewoners naar elkaar omkijken en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving. Deze woonvorm stimuleert ontmoeting en verbinding, wat helpt om eenzaamheid onder zowel jongeren als ouderen tegen te gaan. Bovendien geeft deze woonvorm bewoners de regie en controle over hun eigen woning en buurt weer terug. De partijen hebben waardering voor burgerinitiatief en het principe dat burgers zich vrijwillig

verenigen en samen de schouders onder hun eigen woon- en leefomgeving zetten.

Het concept van de wooncoöperatie is kortom een waardevolle manier om de onderlinge gezamenlijkheid en betaalbaarheid in de volkshuisvesting te vergroten. Omdat wooncoöperaties werken zonder winstoogmerk, blijft het wonen op de lange termijn gegarandeerd betaalbaar en wordt speculatie met vastgoed uitgesloten.

Er was een partij die wat bedenkingen had: de VVD had alle sympathie voor de wooncoöperatie, alleen vreesde deze partij, dat er voor beleggers geen toekomst in deze benadering zat. We kunnen wel zeggen dat zij dat terecht vreesden! Dat is een van de pijlers van de wooncoöperatie: geen winstoogmerk, huren tegen kostprijs! Wonen zonder strijdstok. Waarbij de FVD nog opmerkte dat wooncoöperaties bevoordeeld zouden worden door aparte subsidies.

In vak K, in de plenaire zaal van de Tweede Kamer. Van links naar rechts: Bernard Smits (Cooplink), Clemens Mol (Stichting !Woon), Sandra Beckerman (SP), Mustapha Eisaoui (Cooplink), Renée Weekers-Lameijer (BZK)

Helder juridisch en wettelijk kader

Met dit wetsvoorstel wordt ook een helder juridisch kader beoogd met betere kansen op financiering, waardoor burgerinitiatieven in de toekomst minder snel vastlopen. Het verankeren van het onderscheid tussen in de wet ‘beheercoöperaties’ (waar de eigenaar nog steeds een woningbouwcorporatie is) en ‘vastgoedcoöperaties’ (waar de bewoners eigenaar zijn) krijgt eveneens bijval: dit sluit goed aan op de realiteit.

Grond

Jimmy Dijk (SP) riep op om barrières rondom grond en locaties te doorbreken: “Wat gaat de minister doen om ervoor te zorgen dat wooncoöperaties

makkelijker van de grond kunnen komen? Deze wet neemt barrières weg, maar een cruciale barrière zit ‘m in locaties, (betaalbare) grond, grond om op te bouwen. Zonder locaties bouwen we luchtkastelen.”

Inclusiviteit

Habtmu de Hoop (PRO) vroeg verder om gerichte actie om er voor te zorgen dat het oprichten van wooncoöperaties voor iedereen toegankelijk wordt, niet alleen voor ‘zelfredzame burgers’. “Als de wet wordt aangenomen, hoe zorgt het kabinet dan in de uitvoering ervoor dat iedereen die het wil, in staat wordt gesteld en wordt geholpen om zo’n coöperatie te beginnen?”

Hoe het verder ging

Een week later, op 18 juni, vond er een plenair debat plaats in de kamer. En werden een aantal amendementen ingediend. Onder andere met betrekking tot structurele en meerjarige financiering, aandacht voor ouderrenhuisvesting als het gaat om wooncoöperaties, minimal percentage van 10% van de grond bij grootschalige gebiedsontwikkelingen,

“Als de wet wordt aangenomen, hoe zorgt het kabinet dan in de uitvoering ervoor dat iedereen die het wil, in staat wordt gesteld en wordt geholpen om zo’n coöperatie te beginnen?”

over wat het rijk kan bijdragen aan de beschikbaarheid van grond en het wegnemen van fiscale belemmeringen.

Stemming

Over de wet en de ingediende moties is eind juni gestemd door de Tweede Kamer en het voorstel is met een tweederde meerderheid aangenomen.

Meer informatie is te vinden op de site van de Tweede Kamer, klik daarvoor op de knop hieronder.

FK

Landelijke lobby voor betere brandwetgeving komt op gang

Door: Tijmen Kuiper

Seniorencomplex Symphonie © Theo Peeters

Iedereen die in een woongemeenschap woont, ervaart het dagelijks: ontmoeting ontstaat vooral spontaan in de ruimte tussen privé en de straat. Op de brede leefgalerij, in de gezamenlijke gangen, op de trap en in de hal. Daar waar mensen komen en gaan, waar ook getreuzeld mag worden, waar zelfs verbleven mag worden, daar ademen we de zuurstof van gemeenschap.

Maar sinds 2024 moeten vrijwel alle zitplekken, versiering, biljarttafels en plantjes weg van de brandweer. Reden: als die bloem, tekening of dat bankje besluit te gaan branden, kan de gang vol rook staan, en dat moeten we niet hebben. Begrijpelijk vanuit de brandweer, maar het resultaat is totale kaalslag van onze sociale leefomgeving. Samen met Flip Krabbendam geef ik als CoWonen advies aan overheden, corporaties, ontwikkelaars en vooral bewonersinitiatieven over architectuur voor gemeenschap. Maar met deze wetgeving kan een groot deel daarvan de

prullenbak in. Dat geldt ook voor veel bestaande Centraal Wonen-projecten, waar een groot deel van het collectieve leven zich afspeelt op de route tussen voordeur en straat.

“Daar waar mensen komen en gaan, waar ook getreuzeld mag worden, waar zelfs verbleven mag worden, daar ademen we de zuurstof van gemeenschap.”

Tegengeluid is er amper. Er wordt door bewoners en corporaties veel zachtjes gemopperd en gebaald, maar wat ga je doen? De wet is de wet en je kunt toch niet tegen brandveiligheid zijn?! Maar soms wordt akelig duidelijk dat het al lang niet meer over werkelijke brandveiligheid gaat, maar over een incident-gedreven wet, met aansprakelijkheid voor de gebouweigenaar en beheerders die geen maatwerk durven of kunnen toepassen.

Tekenend voorbeeld is de biljarttafel die weg moet uit seniorencomplex de Symphonie.

Met wat aansporing begint het nu te lukken om de optelsom van het ogenschijnlijk kleine leed van miljoenen mensen, het verlies van betrokkenheid bij de eigen woonomgeving en de burens, te bundelen in een tegengeluid dat in Den Haag gehoord wordt. Steeds meer grote organisaties zoals Aedes, IPO en Woonbond buigen zich nu over dit gevoelige onderwerp. Namens Cooplink heb ik al een brief aan de Tweede Kamer geschreven. De eerste Kamervragen zijn al gesteld. Maar het kabinet lijkt nog niet wakker geschud. Ondertussen is de brandweer een lobby gestart voor nog strengere brandwetgeving.

Dus ken je nog iemand bij een gezaghebbende organisatie? Een achteroom als Kamerlid? Een wethouder met contacten? Laat je zorgen overall horen

“Vraag dus gerust om een woonomgeving waar naast brandveiligheid ook sociale veiligheid, eenzaamheid, burenhulp en levensgeluk belangrijk zijn.”

en weet dat je steeds minder mal klinkt als je vraagt om brandwetgeving die niet alle betrokkenheid verbiedt. Vraag dus gerust om een woonomgeving waar naast brandveiligheid ook sociale veiligheid, eenzaamheid, burenhulp en levensgeluk belangrijk zijn. Durf het heiligste huisje in de bouw, de alsmaar strengere brandwetgeving, te bevragen en te pleiten voor een leefomgeving waar we ook de zuurstof van gemeenschap nog mogen inademen.

Zie de terechte verbijstering op de gezichten van deze biljarters! Beeld door AI.

Jaarlijkse manifestatie van wooncoöperaties in Rotterdam, georganiseerd door RoCoCo, de Rotterdamse organisatie ter bevordering van wooncoöperaties. In samenwerking met het Keilecollectief, AIR, CrowdBuilding en de Gemeente Rotterdam. Op deze drukbezochte dag was veel te beleven en te leren uit de diverse voordrachten, en je kon ook ideeën inbrengen aan een aantal grote gesprekstafels. Een paar hoogtepunten.

De presentatie van de kansenkaart (i.s.m. ‘Platform Woonopgave’) Dit is een document dat in beeld brengt welke bewonersinitiatieven er in de gemeente zijn en waar potentiële locaties

zijn voor realisatie van wooncoöperaties of beheercoöperaties.

Rotterdamse kaartenbak voor Rotterdam (i.s.m. ‘CrowdBuilding’)

Hier kunnen wooncoöperaties zich aanmelden voor mogelijke locaties. Belangrijk daarbij is het keurmerk voor wooncoöperaties ‘Coopkeur’ dat is ingebracht door ‘Cooplink’.

Het solidariteitsfonds (door ‘Cooplink’) Dit fonds, ingesteld door de overheid en beheerd door ‘Cooplink, is bedoeld om toekomstige wooncoöperaties door de moeilijke beginperiode heen helpen.

Tot zover een greep uit de lezingen. Later op de middag konden de deelnemers aan deze dag plaatsnemen aan een aantal grote tafels om over verschillende onderwerpen van gedachten te wisselen. En misschien nieuwe ideeën tegen te komen. Eye openers. Er waren tafels met verschillende thema's. Een paar voorbeelden.

Beheercoöperaties

Niet elke coöperatie hoeft een bewonerscoöperatie te zijn. Een project kan ook eigendom zijn van een woningbouwcorporatie, terwijl het beheer, op basis van een duidelijke beheerovereenkomst, in handen is van de bewoners. De bewoners vormen een vereniging of een andere coöperatie vorm.

Superdiversiteit

Diversiteit kan een doelstelling zijn waar je weinig of veel werk van kan

maken. In ‘De Nieuwe Meent’ in Amsterdam heeft de bewonersgroep het laatste gedaan. Goed voorbeeld.

Verskillende coöperatievormen

Er is een nieuwe wet die wooncoöperaties moet vergemakkelijken, die eind juni hoogstwaarschijnlijk wordt aangenomen. Een interessant coop is ‘Vrijcoop’, zij proberen grond en vastgoed buiten de ‘vrije markt’ te houden.

Wooncoöp of baan erbij?

Het oprichten van een wooncoöperatie, het regelen van alles wat erbij komt kijken, organisatorisch en administratief, het overleg met politiek en instanties, het ontwerpen van het gebouw en het overleg met de bouwer, vraagt veel van de toekomstige bewoners.

In wongemeenschap Bosschaard in Den Bosch kan men zich tijdens vergaderin-

gen even terugtrekken in de ‘slaapcoupé’. Verder kunnen bewonersgroepen subsidies krijgen voor trainingen en ondersteuning door woonconsulenten.

Kortom een bewogen en vruchtbare dag die de deelnemers tevreden en vol ideeën naar huis liet gaan.

FK met dank aan Mirjam Veldhoven

Themamiddag

Na de ALV van de Vereniging
Gemeenschappelijk Wonen
van 20 december 2025

Betrokkenheid was het onderwerp van de themamiddag die werd gehouden na de ALV van 12 december van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen. Een onderwerp met vele aspecten. Zo lezen we ook in het verslag van die middag, dat is te lezen op gemeenschappelijkwonen.nl/het-gemeenschapsgevoel

Hieronder enkele punten uit het verslag.

Betrokkenheid

Betrokkenheid ontstaat niet vanzelf, en blijft ook niet vanzelf in stand. Je moet daaraan blijven werken. Je moet daar dan ook bereid toe zijn. De opzet en de inrichting van het project spelen daar ook een rol in. En ook de organisatie van de vereniging. Leg niet alle taken bij het bestuur, maar maak vele werkgroepjes. Ook de organisatie van de ALV's kan door verschillende werkgroepjes worden gedaan.

Besluitvorming

De besluitvorming is een interessant deel van het samen leven. Pas op voor ‘meeste stemmen gelden’ als daardoor mensen buiten spel komen te staan. Denk eerder aan sociocratische of andere ‘meer democratische’ besluitvorming. Zodat iedereen met een gerust hart naar de vergadering kan komen.

Klusdagen en hulpverlening

In het vormen van een gemeenschap speelt ook het gebouw een rol. Denk ook aan klusdagen en onderlinge hulpverlening, als iemand even een steuntje in de rug nodig heeft. Omdat medebewoners hebben gekozen voor deze woonvorm, met deze gemeenschap, mag je ze er ook op aanspreken als zij zich niet meer betrokken tonen. Wat is er aan de hand?

Conflicten

En natuurlijk kunnen er altijd conflicten ontstaan. Doe er iets aan. Door mid-

del van een commissie ‘welzijn’, of een mediator. Het kan voorkomen dat iemand niet past in de gemeenschap... of dat er iets onherstelbaars is gebeurd.

Tips en aandachtspunten

De volgende aspecten worden van specifieke aanbevelingen voorzien:

- Vergaderen.
- structuur van de vereniging.
- Persoonlijke benadering door bestuur.
- Persoonlijke communicatie tussen bewoners onderling.
- Mogelijke activiteiten.
- En tenslotte de aanbeveling: vermijd consumentengedrag.

FK, met dank aan Peter Bakker en Ben Lindeman

CW-LIGHT

REACTIE

Radicaal uitnodigend

In de vorige Gewoon Anders beschreef ‘Anneko’ van CW Alphen aan den Rijn een herkenbare ontwikkeling: de betrokkenheid bij oudere woongemeenschappen neemt af. Werk, mantelzorg en de digitale prikkels van vandaag laten simpelweg minder ruimte voor de gemeenschap dan in de jaren ‘80. CW-Light is het resultaat.

Als relatief nieuwe bewoner van een bijna 45-jarige woongemeenschap herken ik dat. Maar ik denk niet dat het probleem bij nieuwe bewoners ligt. Startersenergie zie ik juist volop: mensen komen vaak binnen met ideeën, enthousiasme en de wens om bij te dragen. Het probleem is dat die energie in bestaande gemeenschappen lastig landt.

Waar bij nieuwe woonprojecten alles nog openligt, zijn in oudere gemeenschappen regels, gewoontes en verhoudingen vaak vastgeroest. Ruimtes hebben al een vaste bestemming, ideeën zijn "al eens geprobeerd" en opmerkingen zoals "zo doen we dat hier nu eenmaal", smoren al snel nieuwe initiatieven.

Daar komt bij dat nieuwe bewoners vaak al een lange, vermoeiende zoektocht naar woonruimte achter de rug hebben, voordat ze in een gemeenschap met een complexe geschiedenis belanden. Geen wonder dat het tijd kost om je plek te vinden: bij honderd bewoners zijn er al bijna 10.000 onderlinge relaties om te leren kennen, plus alle ongeschreven regels rond ruimtes en macht.

Laten we dus niet mopperen op nieuwe bewoners die niet meteen meedraaien. Onze taak als zittende bewoners is juist om geduldig, empathisch en radicaal uitnodigend te zijn voor nieuwe plannen. Dit ook als ons uitzicht verandert, een idee vast niet werkt, of het niet meer bij de levensfase past van veel langzittende bewoners.

CW-Light is onvermijdelijk nu er minder tijd en energie overblijft voor collectief wonen. Precies daarom moeten we frisse energie, hoe ongemakkelijk en storend soms ook, minstens net zoveel ruimte geven als de pioniers ooit was gegund.

Tijmen Kuyper

Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Lauwerecht 55 351 5GN Utrecht
Telefoon: 06-13015869
Bank: NL69 INGB 0002015796
Internet: www.gemeenschappelijkwonen.nl
Mail: info@gemeenschappelijkwonen.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden

- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden. In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk

- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens). Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk

- Donateurschap: € 15,00
Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Losse abonnementen: € 15,00
(opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Ben Lindenman (voorzitter)
Peter Bakker (secretaris)
Gerard Franse (penningmeester)
Lilian Mooi (bestuurslid)

Algemene informatie

- Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:
- Adressen aangesloten woongemeenschappen
 - Consulenten
 - Verwante (ook buitenlandse) organisaties
 - De digitale ‘Gewoon Anders’
 - Het logeernetwerk
 - Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen
- En ook voor informatie over:
- Adressen van andere woongemeenschappen
 - Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

